

ק"פ 26265/07/18 - נימר חוריה נגד אורן אהרון

בית משפט השלום ברמלה

ק"פ 26265-07-18 חוריה נ' אהרון

בפני קובלת: כבוד השופט, סגן הנשיאה מנחם מזרחי
נימר חוריה
באמצעות ב"כ עוה"ד חן רואימי

נגד
נאשם: אורן אהרון
באמצעות ב"כ עוה"ד סימון דונכין

החלטה

זוהי החלטה בטענה מקדמית לפי סעיף 149(4) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982.

בחודש יולי 2018, הגישה הקובלת נגד הנאשם קובלנה פלילית לפי סעיף 68 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) התשמ"ב - 1982.

נטען, כי ביום 6.2.18 וביום 8.2.18 נשלחו למכשיר הטלפון של הקובלת מסרונים ממספר הטלפון של הנאשם, ואלו לשונם:

"גברת חוריה שלום רב יש לי ביד צ'יק חוזר שלך ע"ס 21,000 ש"ח אני מודיע לך שביטול צ'יק זו עבירה פלילית. אני יודע באיזה בית ספר את עובדת ובמידה והצ'יק לא ישולם אני יפנה **לגורמים בבית הספר ויעשה עיקולים כחוק**".

"במידה ואת לא משלמת תציק אני פונה **למנהלת בי"ס** ודאג דיאב ומבקש **לעקל לך תמשכורת** חבל על עוגמת הנפש תודה".

נטען כי הנאשם שלח לקובלת את המסרונים במטרה להפחידה ו/או להקניטה.

לפיכך טוענת הקובלת כי הנאשם עבר את העבירה הבאה: אימים - עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977.

נוכח המתואר בעובדות הקובלנה יזם בית-המשפט את קבלת עמדת הצדדים ביחס לטענה המקדמית, לפיה העובדות

הנטענות בקובלנה אינן מהוות עבירה.

הצדדים מסרו את עמדתם:

לעמדת הקובלת, אשר הפנתה אל ההודעות "אכן נאמר בהודעות אעשה עיקולי כחוק, ואולם הדרך לעשות כן אינה באמצעות פניה לגורמים בבית הספר אלא לגורמי החוק כגון הוצאה לפועל וכדומה...".

לעמדת הנקבל, המלל שנשלח מכיל תוכן שלפיו יוטלו עיקולים כדין, גם אם הליכי העיקול יובילו לכך המעסיק, בית הספר, יידע על תוכנו של העיקול.

אני מקבל את הטענה המקדמית, מן הנימוקים הבאים:

סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, קובע כדלקמן:

"המאיים על אדם בכל דרך שהיא בפגיעה **שלא כדין** בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשמו הטוב או בפרנסתו, שלו או של אדם אחר, בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו, דינו - מאסר 3 שנים".

על מנת לקבוע אם תוכנם של ביטוי או אמירה עולים כדי איום, נדרש בית המשפט לבחון, אם יש בדברים כדי להטיל אימה בליבו של אדם רגיל מן היישוב, בנסיבותיו של האדם שנגדו הופנה האיום ואם תוכן האמירה מתייחס לפעולה שאינה כדין.

בחינת התוכן, אינו מתבצעת בחלל הריק, אלא על רקע הנסיבות הקונקרטיות לאירוע, שבגדרן, על בית-המשפט לתת דעתו, בין היתר, לאופן בו נאמרו הדברים, ולאופן בו נקלטה האמירה או הביטוי, והמסר שהיה גלום בהם (ראו: ע"פ 3779/94 **חמדאני נגד מדינת ישראל** (1998); רע"פ 2038/04 **לם נגד מדינת ישראל** (2006)).

השופט י' קדמי כתב בספרו "על הדין בפלילים" (חלק רביעי, תשנ"ה-1995), מהדורה מעודכנת (תשס"ו-2006):

"לא די באמירה סתומה, אלא יש צורך בדברים ברורים שאינם משתמעים לשתי פנים". (ע"פ 624/81, וינטראוב נגד מדינת ישראל, פ"ד לו(4) 384).

וכן: "האיום צריך שיהיה **"רציני וממשי"** להבדיל מאיום "סרק" חסר משמעות".

כאמור, לא כל אמירה יכולה לגבש את יסודות העבירה, שכן היא חייבת להיות אמירה שנאמרה שלא כדין.

בעניין רכיב זה אפנה לקביעת בית-המשפט העליון ברע"פ 8736/15 פלונת נגד מדינת ישראל, תק-על 2018(1), 2490:

"על רקע דברים אלה שבה ועולה השאלה איזו משמעות יש ליתן לרכיב "שלא כדין" בעבירת האימים. כשלעצמי, אני סבורה כי הפרשנות הראויה היא זו שמבוססת על הגישה המשולבת שתוארה לעיל (השוו: פלר, בעמ' 412-419). לאמיתו של דבר אני סבורה כי אין בגישה זו חידוש של ממש. כפי שצוין כבר בסקירת הפסיקה בנושא, למיטב הבנתי להחלת הגישה המשולבת בעבירת האימים יש תימוכין בפסיקה קודמת של בית משפט זה בעניין ליכטמן. להשקפתי, הגישה המשולבת הולמת את עקרונות היסוד של הדין הפלילי. הדרישה כי התביעה תצביע על איסור בנורמה נפרדת להתנהגות הנדונה לצורך הוכחת הרכיב "שלא כדין" תוביל לדעתי להחלה בהירה יותר של הדין באופן שמתיישב עם עקרון החוקיות, שהוא יסוד היסודות של תחום משפט זה (ראו: סעיף 1 לחוק העונשין). ככלל, הדין הפלילי מדבר בלשון איסורים ולא בלשון היתרים. המקרים שבהם ניתן "צידוק" או "היתר" בדין הם על-פי רוב חריגים לכלל שקובע איסור כלשהו. במאמר מוסגר יצוין כי אני נוטה לסבור שהגישה המשולבת מתאימה גם למקרים אחרים שבהם מתעוררת שאלת משמעותו של הרכיב "שלא כדין" בעבירות פליליות, אולם סוגיה זו אינה בפניי ועל כן אינני נדרשת אליה"

במקרו, אדם האומר לאדם אחר שאם השיק שבידו לא יכובד הוא **ידאג להטלת עיקולים "כחוק"** אינו אומר דבר איום **שלא כדין**, אלא מתרה באדם האחר שיפעל כלפיו במסגרת החוק - במסגרת הדין.

הליכי הטלת עיקולים, במסגרת ההוצאה לפועל, עלולים להוביל להטלת עיקול אצל צד שלישי, ובמקרה זה, בית-הספר המעסיק של הקובלת ומשלם שכרה.

אזכור בית-הספר אין בו, כשלעצמו להוות איום היוצא מן הביטוי "שלא כדין", הוא נאמר בהקשר של הטלת העיקול ואין לדקדק עם אמרתו של הנאשם, אשר לא התנסח כעורך-דין המסביר בדיוק את המצב המשפטי לאשורו.

לפיכך, בהנחה שעובדות הקובלנה נכונות, אין להרשיע את הנאשם בעבירת האימים שיוחסה לו.

בשולי הדברים אך לא בשולי חשיבותם, אייחד מספר מילים על מוסד הקובלנה הפלילית והכוונה לבטלו.

ביום 10.2.16 הונחה על שולחן הכנסת "הצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 74) (ביטול קובלנה), התשע"ו-2016". ההצעה אושרה בקריאה ראשונה וכעת נמצאת בהכנה לקריאה שנייה-שלישית בוועדה.

בהצעת החוק הוצע לתקן את חוק סדר הדין הפלילי ולבטל את מוסד הקובלנה הפלילית אשר מעניק לאזרח את האפשרות להאשים אדם בעבירות מסוימות מבלי לערב את רשויות האכיפה.

בהצעה נכתב, כי הוועדה המייעצת לעניין חוק הסדר הדין הפלילי בראשות כב' השופט אליהו מצא, קבעה כי הקובלנה מהווה חריג לתפיסת היסוד בדין הישראלי שלפיה אכיפת הדין הפלילי היא בסמכות ובאחריות המדינה. תפיסה זו, נועדה להבטיח אחידות באכיפת הדין, מניעת התנכלויות וניהול מקצועי ומיומן של ההליך הפלילי.

עוד נכתב בהצעה כי לצורך מתן המלצותיה, נעזרה הוועדה במחקר שדה ממנו עלה כי הרוב המכריע של הקובלנות מוגש בשל עבירות לשון הרע, האיום, תקיפה וקניין רוחני. באשר לעבירות האיומים נמצא כי מרבית הקובלנות נמצאו בלתי מוצדקות.

כמו כן, צוין בהצעה כי נשיאת בית המשפט העליון, כבוד השופט העליון, (כתוארה אז) מרים נאור, הביעה תמיכה בקידום הצעת החוק באומרה: "לאחרונה הוגשה הצעת חוק לבטל את מוסד הקובלנה הפלילית {...} דברי ההסבר להצעת החוק מבהירים היטב את הרקע להצעה. על יסוד ניסיוני - ובעיקר ניסיוני השיפוטי כשופטת שלום - אני רואה בברכה את הצעת החוק האמורה" (ראו: רע"פ 2054/12 נמרי נ' בנימני, פסקה 12 לפסק דינה של המשנה לנשיאה נאור, פורסם בנבו 20.2.13).

יתירה מכך, עוסקים אנו בקובלנה הדנה בעבירת איומים. וביחס לכך יפה הדיון של בית-המשפט המחוזי, כפי שמצא ביטוי בהחלטת בית-המשפט העליון ביחס לכתב-אישום הדין בעבירת איומים - קל וחומר כאשר דנים בקובלנה:

רעפ 6478/18 **מדינת ישראל נגד אורי אור קמארי**, תק-על 2019(1), 3302:

"המשיב הציג תשתית סטטיסטית ממנה ניתן ללמוד על מדיניות ענישה "שיטתית ועקבית" של רשויות התביעה בעבירות איומים, כשהן מבוצעות ללא עבירות נלוויות, שלפיה מרבית תיקי החקירה נסגרים בעילה של חוסר עניין לציבור, ורק במיעוטם של המקרים הוגשו כתבי אישום, בפרט במקרה של נאשמים נעדרי עבר פלילי. על בסיס ניתוח הנתונים הוסיף בית המשפט כי "יש להניח כי אחוז התיקים בהם הוגשו כתבי אישום, מבלי שהיו נסיבות מחמירות מבחינת נסיבות המקרה או מיהות העושה, נמוכים בהרבה, אם בכלל". לנוכח מדיניות זו; אי-התקיימותן של נסיבות מחמירות בביצוע העבירה, עברו הפלילי הנקי של המשיב; והיעדרן של הנחיות ספציפיות להעמדה לדין בעבירת האיומים אשר יכולות היו להסביר את ההחלטה להעמידו לדין על אף שנסיבות ביצוע העבירה, נסיבות העושה ועמדתו של המתלונן שקיבל את התנצלותו של המשיב, תמכו לכאורה בסגירת התיק בשל היעדר עניין לציבור, נקבע כי "בענייננו נעשתה אכיפה בררנית, מפלה ושרירותית". משכך, הוחלט לבטל את כתב האישום שהוגש נגד המשיב".

על כן, אני מורה על ביטול כתב-הקובלנה.

התיק סגור.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי

ניתנה היום, ל' חשוון תש"פ, 28 נובמבר 2019, בהעדר הצדדים.